

(راههای تربیتی در وصیت نامه های شهدای استان خراسان رضوی به معلمان)

زبیده بیدکی

دانشجو

زهره گوهری

فرهنگی آموزش و پرورش

رقیه کمالی طراقی

فرهنگی آموزش و پرورش

چکیده

با توجه به اهمیت الگوپذیری از شهدا، زنده نگهداشتن یاد و خاطره و نقش آنها در پیشبرد اهداف تربیتی، پژوهش حاضر با هدف بیان راههای تربیتی در وصایا و توصیه های شهدای استان خراسان رضوی به معلمان انجام گردیده و با استفاده از منابع اسنادی و کتابخانه ای به صورت جمع آوری اطلاعات انجام گرفته است. بررسی وصیت نامه شهدا، موضوعی قابل تأمل و تعقل است که باید به آن پرداخته شده و اهمیت داده شود تا نسل جوان با این گنجینه عظیم معرفت، ایثار، از خود گذشتگی و شجاعت آشنا شده و همچنین می توان با کمک گرفتن از مبانی فکری و خط مشی های آنان نسبت به مسائل تربیتی از نکات تربیتی آنان در راه تحول و پیشرفت سرزمین استفاده نموده، و برای نیل به این منظور جملاتی از متن وصیت نامه های شهدای استان که مرتبط با ساحت های شش گانه تربیتی ذکر شده در کتاب مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی جمهوری اسلامی ایران بوده، استخراج و تبیین شده است.

واژگان کلیدی: ساحت های شش گانه تربیتی، وصایا و توصیه های شهدا، استان خراسان رضوی.

مقدمه

وصیت نامه شهدا با دارا بودن اطلاعات ارزشمند، بی نظیر و منحصر به فرد از دوران دفاع مقدس، از اهمیت و جایگاه ویژه ای برخوردار است. این وصایا به عنوان اسناد برجسته ای از تاریخ دفاع مقدس ما محسوب می شوند که نیازمند تبیین و بررسی تاریخی و جامعه شناختی و اعتقادی می باشد. در این پژوهش آنچه مورد توجه است، مضامین غالب وصیت نامه ها با موضوع راههای تربیت می باشد.

روش تحقیق

تعریف تربیت بر اساس دیدگاه اسلامی:

تربیت عبارت است از فرایند تعاملی زمینه ساز تکوین و تعالی پیوسته هویت متربیان، به صورتی یکپارچه و مبتنی بر نظام معیار اسلامی، به منظور هدایت ایشان در مسیر آماده شدن جهت تحقق آگاهانه و اختیاری مراتب حیات طیبه در همه ابعاد. ویژگی های تعریف بیان شده شامل: تکیه بر نظام معیار اسلامی، توجه به مفاهیم اساسی قرآن، تاکید بر تکوین و تعالی پیوسته هویت، تاکید بر درک و آگاهی، توجه به عنصر آزادی و اختیار، همه جانبه نگر، اعتدال و توازن، توجه به شکوفایی فطرت هم سو با رشد استعدادها و تنظیم متعادل امیال و عواطف، توجه به ایجاد آمادگی برای حیات طیبه، تاکید بر حیث اجتماعی تربیت، توجه به چالش های فعلی و تحولات آینده و یکپارچگی.

بر این اساس، ((تربیت)) را باید عملی جامع و یکپارچه، تدریجی، هماهنگ، فراگیر و همیشگی (مادام العمر) و مشتمل بر تمام فرایندهای زمینه ساز تحول اختیاری و آگاهانه آدمی دانست که به صورت امری واحد، با تکوین و تعالی پیوسته و یک پارچه تمام ابعاد فردی و اجتماعی وجود انسان، به منزله یک کل، سر و کار دارد.

امام خمینی (ره) می فرمایند: شغل شما انسان سازی است. معلم انسان درست می کند، همان شغل انبیاء است. انبیاء آمدند از اول، هر نبی ای آمده است، تا آخر فقط شغلش این بوده که انسان درست بکند، تربیت کند انسان ها را (صحیفه نور، جلد ۸، صفحه ۹۱). معلمان الگوهای با نفوذ تعلیم و تربیت هستند، پس می توانیم تاکید داشته باشیم که شغل معلمی یکی از حساس ترین و پرمسئولیت ترین شغل های جامعه است و پایه و اساس هر جامعه ای وابسته به تربیت و تعلیم افراد آن جامعه است و تربیت مؤثر در این میان بر عهده خانواده و مدرسه و سرمایه های فرهنگی و ارزشی آن جامعه است، و قطعاً یکی از سرمایه های ارزشمند انقلاب اسلامی شهدا و راهنمایی های آنان می باشد که در ادامه ساحت های تربیتی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بیان شده و بخش هایی از متون وصیت نامه ها که مرتبط به ساحت ها بوده اند، جدا شده و به عنوان راههای تربیتی شهدا و توصیه آنان به معلمین و دانش آموزان بیان شده است.

یافته ها

ساحت های تربیت :

تربیت در مدرسه باید به ابعاد مختلف وجودی متربیان توجه نماید، که می توان تربیت را بر اساس ابعاد و ساحت های وجودی متربیان و توجه به شئون مختلف حیات طیبه به شش ساحت تقسیم کرد:

۱- ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی:

شامل همه تدابیر و اقداماتی که جهت پرورش ایمان و التزام آگاهانه و اختیاری متریبان نسبت به مجموعه ای از باورها، ارزش ها، اعمال و صفات اعتقادی عبادی و اخلاقی و در راستای تکوین و تعالی هویت دینی و اخلاقی ایشان صورت می پذیرد. لذا قلمرو ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی، ناظر به خودشناسی و معرفت نسبت به خداوند متعال، معاد، نبوت و پذیرش ولایت رهبران دینی و پیروی از ایشان است، که به حق برترین انسان های کامل در طول تاریخ هستند.

❖ شهید دوست محمد رضایی:

آموزگاران عزیز، در جامعه اسلامی اگر بنای فرهنگی و اخلاقی و تربیتی را به دست افراد غیر مسئول و دور از فرهنگ اصیل بسپاریم، آموزش و پرورش ما که زیربنای فکری جامعه مان را پی ریزی می نماید، جامعه خوبی نخواهیم داشت.

❖ شهید قاسم خرسند:

همکارانم همان طور که مستحضر هستید و از روایات و احادیث بر می آید، شغل معلمی، شغل انبیاست که می تواند افراد یک جامعه را از گمراهی و سرگردانی نجات دهد و باعث پیشرفت آن جامعه شود و این فقط از طریق کوشش ها و زحمات های پر مشقت شما امکان پذیر است. امیدوارم شما همکاران عزیز هر چه بیشتر با مشکلات ناشی از جنگ بسازید و مخلصانه به کار خود ادامه دهید تا بتوانید به امید خدا، نسلی پر بار و متعهد تحویل جامعه بدهید و محتاج بیگانگان نباشیم.

❖ شهید محمد ارباب خالص:

ای معلم عزیز! تقوی داشته باشید و دانش آموزان را به سوی الله هدایت کنید، چون قرآن می فرماید: ((واتقوا الله و یعلمکم الله)) پس تقوی داشته باشید تا خداوند شما را به راه راست هدایت کند و همین طور وظیفه معلم است که جامعه را به سوی الله هدایت کند.

❖ شهید احمد نادمی:

برادران معلم که آموزش و تربیت نونهالان انقلاب اسلامی را بر عهده دارند، سعی کنند اخلاق و رفتار اسلامی داشته باشند. طوری افراد را آموزش دهند که این آینده سازان، مکتبی، مومن و متعهد به اسلام باشند.

❖ شهید محسن قاری:

خودسازی را شروع کنید که بهترین اثر انسان، اخلاق و رفتار و اعمال اوست و نیت پاکش مؤید آنهاست. از خداوند بخواهید که اطاعت و بندگی خالصانه خودش را به ما عطا فرماید و خصوصیات بارز من و امثال مرا اخلاص در راهش قرار دهد و از شر شرک و ریا رهایی یابیم.

❖ شهید علیرضا عامری:

از تمام دبیران گرامیم و برادران دانش آموزم می خواهم که درس را فقط برای خدا و خدمت به بندگان خدا بخوانند و در موقعی که جبهه میرو لازم داشت دریغ نورزند از همگی حلالیت می طلبیم.

❖ شهید علی اکبر محمدی ثانی:

از همکاران گرامی و اساتید خودم می خواهم، که درس را یا تربیت اسلامی آمیخته کنند و خود را نیز از معنویت غافل نباشند، که معلمی شغل انبیاست. قدر دانش آموزان را بدانید. که هر یک از آن ها شهدای زنده هستند.

❖ شهید فرامرز حسینی:

مسئولیت خود را آن چنان که خداوند و اسلام و امام می خواهند، انجام داده باشید و این را هرگز فراموش نکنید تا خود را نساختیم و در وجود خود تغییراتی نداشته باشیم، جامعه ای ساخته نمی شود و نمی توانیم کسی را بسازیم.

❖ شهید عباس شعبانی:

ای همکلاسان و هم سنگران عزیزم! سلام و درود مرا بپذیرید و هر چند مدتی از شما دور بودم، ولی قلبم در کلاس حاضر بود. سلام بر شما که قلب امام را شاد کردید. برای خدا درس بخوانید که عبادت محسوب می شود.

۲- ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی:

این ساحت ناظر بر شایستگی هایی است که متربیان را قادر می سازد تا شهروندانی فعال و آگاه باشند و در فعالیت های سیاسی و اجتماعی مشارکت کنند. قلمرو ساحت تربیت اجتماعی سیاسی شامل موارد زیر است: ارتباط با دیگران (اعضای خانواده، خویشاوندان، دوستان، همسایگاه و همکاران و...)، تعامل شایسته با نهاد و سایر نهادهای مدنی و سیاسی (رعایت قانون، مسئولیت پذیری، مشارکت اجتماعی و سیاسی، پاسداشت ارزش های اجتماعی)، کسب دانش و اخلاق اجتماعی و مهارت های ارتباطی (بردباری، وفاق و همدلی، درک و فهم اجتماعی، مسالمت جویی، درک و فهم سیاسی، عدالت اجتماعی، درک و تعامل میان فرهنگی، تفاهم بین المللی، حفظ وحدت و تفاهم، توانایی های زبان ملی، محلی، جهانی) است.

❖ شهید احیامحمد خانکلابی:

برادرم، در سنگر مدرسه جهت ترویج فرهنگ اسلام بکوش و با درس خواندن قلب ما را خشنود کن.

❖ شهید دوست محمد رضایی:

پس مبادا، کسانی باشند که مانند بعضی کسبه و بازاری ها عمل کنند و آموزش و پرورش را دکان بقالی بدانند، که سود بیشتر عاید شود. برای ساختن جامعه آینده باید بیشتر در پربار کردن فرهنگ اسلمی و رشد و احیای اسلام، پرورش و تعلیم علوم دینی و مسائل سیاسی و شناخت خط ولایت فقیه باشد، جامعه دردمندان را به کسانی بسپاریم که راه و هدفشان، آنان را از حیات دنیوی

به جهان شهادت حاضر ساخته است.

❖ شهید محمدحسین حقانی ولی پور :

سعی کنید که خود را اول تزکیه و بعد علم بیاموزید، زیرا که تزکیه بر تعلیم مقدم است. با انجمن اسلامی مدرسه همکاری جداگانه داشته باشید.

❖ شهید غلامرضا شریفی پناه :

معلمین! مبدا که در این وظیفه خطیر کوتاهی کنید. به کارتان اهمیت دهید، مخصوصاً در جنبه های معنوی یعنی تزکیه و تربیت توجه خاصی داشته باشید و سنگر نشینان مدرسه را که در واقع سنگر نشینان جبهه و جنگ هم هستند نسبت به مسأله جنگ و جهاد که از اهم امور در این مقطع حساس می باشد، ارشاد و راهنمایی کنید.

❖ شهید اصغر حسینی پورازغندی :

شما ای مجاهدان سنگر مبارز با جهل و بی دانشی! و ای عزیزان متعهد به انقلاب! امروز، روز تلاش است و باید در این راه، تشکل های خود را منسجم کرده و ضمن پاسداری از ارزش های انقلاب و مکتب، مراقب حرکات و توطئه های دشمنان باشیم.

❖ شهید احمد خلیلی :

از معلمین گرامی می خواهم که به مسائل الهی و سیاسی و به وظیفه سنگین خود در جامعه بیشتر فکر کنید، هر چند که فکر می کنید و بکوشید این جامعه سازان آینده را که پدران و مادران به شما می سپارند، نیکو تربیت کنید و علم بیاموزید و به جامعه بدهیدشان.

❖ شهید یوسف برهنی فر :

ای معلم عزیز! تو یادگار و دنباله رو راه انبیاء هستی؛ انبیاء، معلم بودند، مکان مقدس مدرسه را با صفا و صمیمیت، مکان مقدسش کنید. بر مرییان تربیتی است که با رفت و آمد به خانه دانش آموزان و بالعکس، حالت صفا و صمیمیت و برابری و برادری را تقویت کنند.

❖ شهید علی اکبر کوشش :

شما خود خوب می دانید که مملکت اسلامی ما هر چه بیشتر به این جوانان انقلابی نیاز دارد. پس بنابراین هر چه بیشتر سعی شما در این باشد تا جوانان انقلابی به جامعه تحویل دهید و شما خوب می دانید که اگر بخواهید، می توانید همچنان کاری را بکنید.

❖ شهید محمدمهدی عارفی ایوری :

از شما معلمین عزیز می خواهم که اگر خوب و بدی از من دیده اید ببخشید. نقش شما در جامعه اسلامی خیلی مهم است. چون شما هستید که با درس دادن صحیح و همراه با تقوا و ایمان آینده کشور را می سازید.

❖ شهید حسین امین مقدم :

برادران عزیزی که در نهادهای انقلاب اسلامی فعالیت می کنند، محیط خودشان را با گرمی و صفای ایمان و اخوت اسلامی روشن بدارند و کارهای اجرایی که زیاد هم است، آنان را از مطالعه و تعلیم و تعلم باز ندارد که این عمر، ارزش زیادی برای این کار ندارد و عمرها رفتنی است و اعمال صالح باقی می ماند.

❖ شهید صفرعلی رضایی :

مسئولیت شما معلمین بسیار سنگین است. شما باید خدمتگزار اسلام و این مردم محروم و ستمدیده باشید. با عمل و رفتار خود باید نمونه و الگو برای کشور اسلامی باشید.

❖ شهید اکبر چاچی :

از شما می خواهم که برای اسلام و انقلاب اسلامی تبلیغات زیادی بکنید تا ندای اسلام و اسلام طلبی به اقصی نقاط جهان برسد و در اشاعه و گسترش فرهنگ اسلامی تلاش لازم را بنمایید و از هیچ کوشش و تلاشی دریغ ننمایید و همیشه گوش به فرمان امام امت و مسئولین کشور باشید.

❖ شهید محمد بیاتی :

این را بدانید که مسئولیت های شما بسی سنگین تر است و آن رسانیدن پیام شهیدان به انسانی جهان می باشد و مسئول نگهداری و پرورش یتیمان شهیدان. پس در ایفای این مسئولیت کوشا باشید به امید اینکه بتوانید بر هوای نفس خودتان پیروز شوید و دارای آنچنان ایمانی باشید که شیطان نتواند شما را بفریبد.

۳- ساحت تربیت زیستی و بدنی :

ساحت تربیت زیستی و بدنی بخشی از جریان تربیت است که ناظر به حفظ و ارتقای سامت و رعایت بهداشت جسمی و روانی متریبان در قبال خود و دیگران، تقویت قوای جسمی و روانی، مبارزه با عوامل ضعف و بیماری، حفاظت از محیط زیست و احترام به طبیعت است. قلمرو این ساحت (پرورش قوای بدنی و تامین سلامت جسمی) موارد زیر را پوشش می دهد: تربیت جنسی، سلامت فردی و اجتماعی (تامین نیاز های اساسی، حفظ شادابی در زندگی، برخورداری از رفاه و سلامت، استفاده از تفریحات سالم و اوقات فراغت، مراقبت از جسم و روح و پاکیزگی و آراستگی فردی)، بهداشت زیست محیطی، قلمرو های زیست بوم شهری (احساس

مسئولیت در قبال حفظ زیست بوم شهری، آگاهی از الگوهای صحیح تولید و مصرف و یادگیری عادت ها و گرایش ها در حفظ پاکیزگی و سلامت محیط شهری) و منابع طبیعی (شناخت طبیعت و احترام قائل شدن برای آن).

گزیده ای از سخنان شهید بهشتی درباره ورزش:

من یک روحانی آشنا با ورزش هستم و به ورزش خیلی اهمیت می دهم و نقش سازنده ورزش را در جسم و جان به طور کامل شناسایی کرده ام. ورزش تن اگر با ورزش روح همراه گردد، نتیجه اش عالی می شود. همواره به عنوان یک تفریح سالم از توسعه ورزش در جامعه، بخصوص برای جوانان حمایت کرده و می کنم. جامعه جمهوری اسلامی به یاری خداوند و با همکاری مردم باید جامعه ای رو به شادابی، رو به تندرستی، رو به تحرک بیشتر، رو به نیرومندی و رو به درستی باشد. باید همه در دست هم بدهیم و در تمام زمینه ها شناسایی کنیم تا امور ورزش به بهترین شکل ممکن پیشرفت کند. اسلام آیینی است که به سلامت و رشد تن و روان اهمیت می دهد.

❖ شهید سیدرضا میرباقری :

امید است همگی در راه آموزش تحصیل علوم دینی و علمی که در جهت انسان سازی مؤثر است موفق باشند.

❖ شهید سید هاشم حسینی :

ای معلمان متعهد، در کارتان دقیق باشید. شاگردان را که امانتی هستند در دست شما، خوب تربیت کنید و ارشاد و راهنمایی کنید که بزرگترین خدمت را انجام داده اید و اگر خدای ناکرده فرد ناپاکی در بین شما هست از خودتان برهانید.

۴- ساحت تربیت زیبایی شناختی و هنری :

ساحت تربیت زیبایی شناختی و هنری بخشی از جریان تربیت است که ناظر به رشد به رشد قوه خیال و پرورش عواطف، احساسات و ذوق زیبایی شناختی متربیان (توان درک موضوعات و افعال دارای زیبایی مادی یا معنوی توان خلق آثار هنری و قدردانی از آثار و ارزش های هنری) است.

شهید مرتضی آوینی درباره هنر می فرماید: انسان در فطرت خویش دارای شعور باطنی نسبت به حقیقت عالم است که ما آن را شعور باطن می خوانیم. این شعور باطن، دارای پیوندی بی واسطه و مستقیم با حقیقت کلی عالم است و از آنجا که حقیقت عالم وجود مطلق، کمال و جمال است، انسان دارای شعور فطری نسبت به کمالات و فضایل و زیبایی هاست، هنر نیز از همین پیوند ذاتی انسان با حقیقت عالم وجود و با روح کلی عالم منشا می گیرد.

۵- ساحت تربیت اقتصادی و حرفه ای :

ساحت تربیت اقتصادی و حرفه ای بخشی از جریان تربیت است که ناظر به یکی از ابعاد مهم زندگی آدمی یعنی بعد اقتصادی و معیشتی انسان ها است. این ساحت ناظر به رشد توانایی های متربیبان در تدبیر امر معاش و تلاش اقتصادی و حرفه ای است (اموری نظیر درک و فهم مسائل اقتصادی، درک و مهارت حرفه ای، التزام به اخلاق حرفه ای، توان کارآفرینی، پرهیز از بطالت و بیکاری، رعایت بهره وری، تلاش جهت حفظ و توسعه ثروت، اهتمام به بسط عدالت اقتصادی، مراعات قوانین کسب و کار و احکام معاملات و التزام به اخلاق و ورزش ها در روابط اقتصادی).

❖ شهید غلامرضا شریفی پناه :

برادران محترم فرهنگی و معلمین گرانقدر! شما قدر خودتان را بدانید و افتخار کنید که در امر مهم تعلیم و تربیت شاغل هستید. فرزندان عزیز امت اسلامی به عنوان امانت های الهی، تحت تعلیم و تربیت شما قرار دارند.

❖ شهید علی احمد زاده :

ای دانش آموزان با ایمان، نباید سنگر مدرسه را خالی کنید زیرا انقلاب اسلامی ما به متخصص های با ایمان و متعهد و با اخلاق نیاز دارد.

❖ علیرضا ملا زاده :

خواهرم، سخنی چند با تو دارم. که مسئولیت تو بسیار سنگین است. که در نظام اسلامی شغلی داری و آن معلمی است، مغزهای فعال و جوان آینده اسلام عزیز در دست توست، لحظه ای به رسالتت بیندیش.

❖ شهید یوسف قدیم :

خدا را مد نظر بگیرد تا تجارت ما و کشاورزان ما، عبادت شود و معلم ما، راه انبیا برود و دانش آموزان ما، به جای خط، خط شناس بار بیایند و نماز ما، معراج شود و خداوند از مسجد ما و شرکت مومنین در نماز راضی شود

❖ شهید عباس ولی نژاد زوارق :

شما برادران و خواهران! سعی کنید بیشتر درس بخوانید تا به مراحل عالیه برسید و بدانید که انقلاب، نیاز به افراد متخصص متعهد دارد تا بتوانیم خود کفا بشویم و انقلاب را در سراسر جهان توسعه دهیم

۶- ساحت تربیت علمی و فناوری :

ساحت تربیت علمی و فناوری بخشی از جریان تربیت است که ناظر به کسب شایستگی ها (صفات و توانمندی ها و مهارت ها) بی است که متربیبان را در شناخت و بهره گیری و توسعه نتایج تجارب متراکم بشری در عرصه علم و فناوری یاری کند تا بر اساس آن متربیبان قادر شوند، با عنایت به تغییرات و تحولات آینده، نسبت به جهان هستی (نگاه آیه ای به هستی) و استفاده و تصرف

مسئولانه در طبیعت (نگاه ایزاری)، بینشی ارزش مدار کسب کنند. ترکیب نگاه آیه ای و ایزاری منجر به تصرف و بهره گیری مسئولانه از طبیعت منجر خواهد شد، که می تواند به یک راهبرد اساسی در نگاه انسان به طبیعت و حفظ و مراقبت از آن بینجامد. پایه و عمومی، کسب مهارت دانش افزایی، به کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی، توان فکر انتقادی، آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و نیز ناظر به کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی است.

❖ شهید محمد ابراهیم جعفری :

درود فراوان به معلمان گرامی که عمرشان را در جهت یادگیری دانش آموزان صرف کردند.

❖ شهید عزیزالله حصاری :

از شما می خواهم که فرزندم را به مدرسه بفرستید، که علم بسیار کسب کند.

❖ شهید ابراهیم آموزگار :

معلمین، راه شما راه انبیا است پس همچون انبیا هادی عزیزان اسلام باشید و آنها را از جهل و نادانی به نور روشنائی رهنمون کنید.

❖ شهید قاسم خورسند :

همکاران عزیز معلم، همکارانم همانطور که مستحضر هستید و از روایات و احادیث بر می آید، شغل معلمی شغل انبیا است که می تواند افراد یک جامعه را از گمراهی و سرگردانی نجات دهد و باعث پیشرفت آن جامعه شود و این فقط از طریق کوشش ها و زحمات های پر مشقت شما امکان پذیر است. امیدوارم شما همکاران عزیز هر چه بیشتر با مشکلات ناشی از جنگ بسازید و مخلصانه به کار خود ادامه دهید تا بتوانید به امید خدا، نسلی پر بار و متعهد تحویل جامعه بدهید و محتاج بیگانگان نباشیم.

❖ شهید محمد صادق اسماعیلی برون :

از اساتید محترم محترم تقاضا دارم که در جهت خدمت و تربیت جوانان عزیز، کوشش و جدیت تمام را بنمایند.

❖ شهید محمدرضا باباسلطان :

شما برادران معلم که مسئولیت بزرگی بر عهده دارید! باید همچون شمع بسوزید و این فرزندان انقلاب را چنان تربیت کنید که

برای نسل های آینده به درد بخورند، چرا که برای زمانی دیگر آفریده شده اند.

❖ شهید محمد قاسم نژاد :

در دین و فراگیری علم کوشا باشید.

❖ شهید هادی اخباری :

اگر هدف از کسب علم، رسیدن به معرفت بیشتر و یا خدمت کردن به مسلمین باشد، این کار برای رضای خداست و اگر دانشمند شدن و عالم و متخصص شدن نتواند انسان را به خدا نزدیک کند و به هر طریق، عمل برای خدا نباشد، خیلی بیچارگی است. مواظب باشید «خسر الدنیا و الاخره» نشوید.

❖ شهید ابوالفضل یعقوب زاده مشهدی :

اما سخنی با شما همکاران فرهنگی دارم. از اینکه به سوی معلمی و تربیت روی آوردید خوشحال باشید و کلاس درس را میدان جنگی در نظر بگیرید، و در آن میدان با جهل و بی سواد مبارزه کنید. شما برای هر دانش آموزی پدری هستید که فرزند خود را از نظر معنوی تغذیه می کند.

❖ شهید غلامرضا شریفی پناه :

معلمین، نسبت به شکل دادن افکار جوانان عزیز در جهت تعلیم و تعلم اسلامی اهتمام ورزید که امروز مسئولیت همه شما عزیزان آموزش و پرورش سنگین است و اگر به وظیفه عمل نشود فردا در پیشگاه خداوند متعال و شهیدان به خون خفته انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی شرمنده خواهید بود.

❖ شهید غلامرضا عباسی :

از برادران و خواهران دانش آموز و تحصیل کرده تقاضا مندم که همراه قرآن، نهج البلاغه و دیگر کتب اسلامی و انقلابی را مطالعه کنند، به ویژه کتب سودمند شهید مرتضی مطهری را مطالعه کنند و خلاصه لحظه ای از اوقات خود را به کار های بیهوده نگذرانند.

❖ شهید عبدالرضا اسماعیلی :

از دانش آموزان می خواهم که درس هایشان را بخوانند و کتاب های غیر درسی به خصوص کتاب های شهید مطهری را مطالعه کنند.

❖ شهید علی یغمایی :

برادران دانش آموز! با الهام با امام امت خمینی کبیره(ره)، عنوان تکلیف به تحصیل بپردازید و بدانید استقلال فرهنگی از مراکز آموزشی به ویژه دانشگاه های اسلامی به امت می آید.

بحث و نتیجه گیری

بهترین راه برای درک بهتر اثرات ارزشمند شهدا، مراجعه به وصیت نامه آن عزیزان می باشد، که می توان بیان داشت، راههای تربیتی و دیدگاه شهدا بسیار نزدیک به آموزه های تربیتی اسلام می باشد . امید است بتوانیم با استفاده از این نکات ارزشمند در مسیر رسیدن به اهداف تعلیم و تربیت گامهای مهمی برداشته و شاهد موفقیت روز افزون مردم جامعه اسلامی باشیم.

منابع

- ۱- جهانگشته، فاطمه، پیام های آسمانی، تعلیم و تربیت در کلام شهدا، انتشارات شاملو، چاپ اول.
- ۲- صدیق نیلیان، محمد، آیه های ظهور، گزیده موضوعی وصایای شهدا، انتشارات بهار اندیشه، چاپ اول.
- ۳- مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی جمهوری اسلامی ایران، آذرماه ۱۳۹۰

Educational ways in the wills of martyrs Razavi Khorasan province to teachers

Zobideh bidaki

University student

Zohre gohari

Education teacher

Roghayeh kamali taraghi

Education teacher

1-1-

Abstract - ۲-۱

Considering the importance of taking role models from the martyrs, keeping their memory alive and their role in advancing educational goals, the present research was conducted with the aim of expressing educational ways in the wills and recommendations of the martyrs of Khorasan Razavi province to teachers and using documentary and library sources. It has been done in the form of information collection. Examining the wills of martyrs is a matter of reflection and consideration that should be addressed and given importance so that the young generation gets acquainted with this great treasure of knowledge, sacrifice, self-sacrifice and courage, and it can also be done by taking help from the intellectual foundations and Their policies regarding educational issues have used their educational points in the way of transformation and development of the land, and to achieve this purpose, sentences from the wills of martyrs of the province that are related to the six areas of education mentioned in the book Theoretical Foundations of Transformation It has been extracted and explained in the official and public education system of the Islamic Republic of Iran.

1-3- Keywords: “ The six areas of education,” “ wills and recommendations of martyrs,” Razavi Khorasan province,”.